

La història de Catalunya a Talteüll

crònica

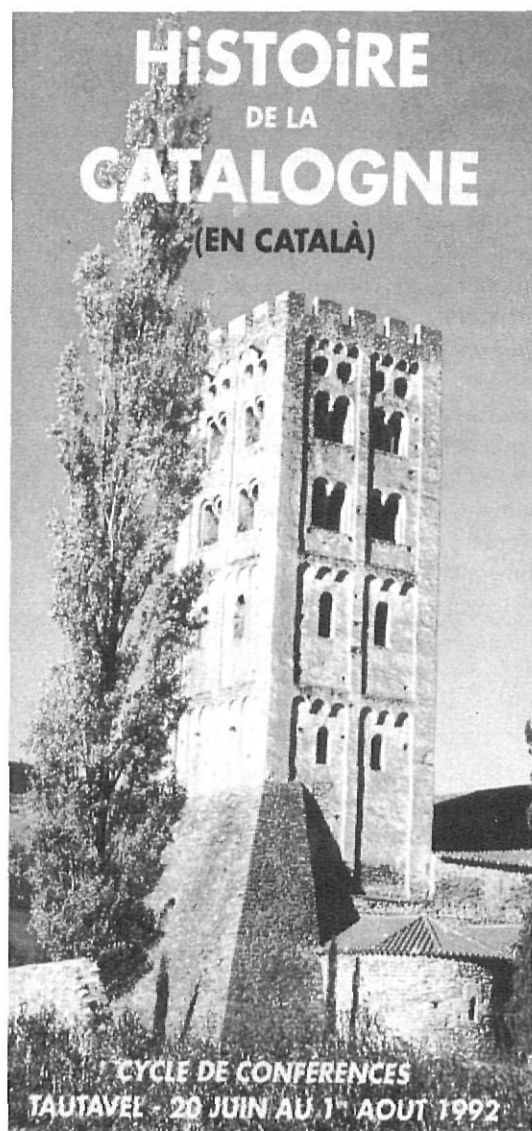
El 1992 també ha estat l'any de Talteüll. La petita població rossellonenca, gràcies a la insistència del seu alcalde Guy Ilary i del professor Henry de Lumley, director de les excavacions a la cauna de l'Aragó, ha volgut aprofitar l'esdeveniment olímpic de Barcelona per estrenar el seu nou museu de prehistòria, que en realitat és una forta remodelació i ampliació del fins ara existent.

Aquesta fita museística, però, no era solament conjuntural. L'èxit de públic aconseguit pel «vell» museu inaugurat el 1979, que va arribar als prop de 80.000 visitants de pagament anuals, i els continuats resultats positius que proporcionen les investigacions sobre la cauna de l'Aragó, encoratjaven a emprendre aquest ambiciós projecte. I, com hem dit, dins del millor estil de màrqueting, s'ha volgut que culminés a les vigílies dels Jocs Olímpics, autoproclamant-lo, amb encert i bon resultat, l'olimpíada cultural de la Catalunya del Nord. Només la fallida a darrera hora de la presència del president Mitterrand, imposada per la seguretat francesa a causa dels aldarulls que podien provocar els pagesos descontents del Rosselló, va deslluir lleugerament l'acte d'inauguració, que es va materialitzar el 17 de juliol.

El Museu de Prehistòria de Talteüll, que caldrà que es presenti detalladament en una altra ocasió, però que ja comença a ser molt conegut entre els gironins, és exemplarment ambiciós i, a més, mostra el fet agradable de la descentralització

dins de tota una república francesa. Talteüll, poble d'uns 700 habitants censats, ubicat a la més bella de les valls de les Corberes, recull així un dels millors i més moderns museus europeus de prehistòria, on es presenten de manera molt didàctica les troballes de l'excel·lent jaciment del paleolític inferior, que és la cova de l'Aragó, situada dins del seu municipi. Moltes veus ja han proclamat que això constitueix un exemple a seguir.

Diversos actes paral·lels s'han realitzat per donar més importància i propaganda al succés i, per tant, per fomentar la visita al museu, el qual en cap moment de les seves obres no va tancar al públic i des de començament d'estiu ja presentava un aspecte semblant a l'actual. Es van iniciar el 15 de juny amb la presentació d'una petita mostra, *L'home de Talteüll i la cova de l'Aragó*, al Museu Arqueològic de Barcelona, situat al bell mig de l'anella olímpica, i va coincidir en, realitat, amb la inauguració d'una estàtua sobre l'home de Talteüll, feta per l'artista Raymond Moretti, donació de l'Estat francès a la Diputació de Barcelona. L'estàtua es va situar a l'exterior d'aquest museu amb la finalitat que molts dels espectadors dels Jocs la poguessin veure. Aquesta exposició, que perdurà fins el 8 d'octubre, ha tingut poc ressò a les nostres comarques, ja que, pel mateix esforç de trasllat a Barcelona, podies estar directament a l'espai original i admirar una exposició molt més completa.

Els dies 20 i 21 de juny van ser els primers dies d'emissió d'un segell sobre l'home de Talteüll. Amb aquest motiu, Talteüll es va convertir en ciutat filatèlica, on es va presentar una mostra de col·leccions de segells sobre el tema de la prehistòria i on Raymond Moretti, també creador del

lluny, els que s'esperaven. Si bé l'assistència d'espectadors, amb una mitjana que podia oscil·lar entre els 40 i els 60, es pot considerar correcta contemplada des d'aquí, en realitat no deixa de ser un fracàs per les expectatives que l'organització s'havia fixat.

secundàries, com el fet que cada any la temporada alta sembla que comenci més tard, agreujat enguany pel mal temps que vam tenir fins el 10 de juliol. Tot plegat, ben segur que va influir en l'encara més pobra afluència de públic fins aquesta data.

segell, i Henry de Lumley van signar els diversos efectes postals que per a l'ocasió es van posar a disposició del públic.

El dia 11 de juliol va tenir lloc la trobada dels antics excavadors de la cauna de l'Aragó. Hi hagueren diversos actes, dels quals destaca la festa del vespre on es va consumir un bisó sencer cuinat a l'ast.

Però el plat fort de les manifestacions paral·leles ha estat la realització d'un ambiciós cicle de conferències sobre la història de Catalunya, a Talteüll. La idea estava fonamentada i inspirada en el gran èxit que va tenir *l'efectuat fa un any*, en el mateix escenari, sobre *El lloc de l'home en la història de l'univers*.

L'organització va anar a càrrec del mateix Henry de Lumley, acompanyat aquesta vegada de Narcís Soler, de la Universitat de Girona. Les conferències van ser nombroses, i es van repartir entre el 20 de juny i l'1 d'agost. Entre els conferenciants, francesos i catalans hi havia molts noms de prestigi i força gironins.

Les conferències, dictades en francès, de manera bilingüe o en català, van tenir lloc al vespre, en l'agradable marc de l'amfiteatre a l'aire lliure de Verdure (deixant de banda els primers dies, quan el temps no acompanyava, que es van fer a la sala d'actes).

D'aquest cicle s'edità un luxós tríptic propagandístic, en català i en francès, que es divulgà àmpliament. Els resultats, però, no han estat, ni de

Hem de tenir en compte les dades de les conferències de fa un any —les capdavanteres amb un miler de persones— i en general de totes les que s'han fet des que hi ha excavacions a Talteüll —sempre amb participacions superiors al centenar de persones.

Moltes són les causes que podem trobar per justificar aquesta disminució transcendent de públic. La més important considerem que és l'atapeïment del programa: conferència diària i només es reposava diumenge. El públic —local, rossellonenc i turístic— ja havia complert sobradament, i amb escreix, en anys anteriors, com perquè aquest any, que estava una mica saturat, se li exigís un nou esforç en unes condicions que, com veiem, no eren gaire favorables. El públic de les comarques gironines, impressionat i receptiu d'entrada per l'ambició del projecte, ha acabat majoritàriament sense assistir a cap conferència, perdut dins la diversitat de l'oferta.

La segona és, potser, que el públic estiuec de Talteüll sol estar especialitzat en escoltar conferències de prehistòria, sempre dins d'un àmbit atractiu per a ell: l'específic —local o francès— i el de l'origen i l'evolució de l'home. També ha participat amb èxit quan, més puntualment, s'han tocat altres temes de transcendència general: l'origen de l'univers, l'origen de la vida... o davant de la presència d'alguns premis Nobel. Encara que ens dolgui i sigui tema de reflexió, probablement la història de Catalunya no és del seu interès.

Les altres són segurament més

A més, la celebració dels Jocs Olímpics, en els dies que va fer millor temps i quan la temporada turística és més alta, va produir amb tota probabilitat que la televisió restés assistència a les darreres conferències.

Un altre aspecte és que, com que el programa no indicava la llengua en què es farien les xerrades dels conferenciants no francesos —en alguns casos no es decidia fins al darrer moment—, part del públic no català se'n va desdir. De tota manera, la diferència d'espectadors entre els conferenciants francesos i els no francesos no va ser excessiva.

Independentment, però, d'aquesta afluència minoritària respecte d'altres barems, l'estructuració del programa i l'elecció dels conferenciants es pot considerar molt encertada i equilibrada: es van intercalar entre els especialistes d'anomenada alguns polítics per tal d'aconseguir també un debat actual. Així, el futur de Barcelona, de Catalunya i de la regió mediterrània formaven part d'aquesta història.

El recorregut s'encetava amb l'origen dels Pirineus, per endinsar-se de seguida en la prehistòria —on tenia singular importància l'home de Talteüll—, seguia per les diferents etapes de la història, i en el discurs també es va recollir la història de l'art, la llengua i la tècnica.

D'aquesta iniciativa positiva, se'n podrà treure més profit si s'aconsegueix el desig anunciat de publicar les conferències.

JULIÀ MAROTO